

De-wezunu cayu ne qe-Esa setu krepelkuu takayag taa tom kieniitu

6-12 JANVIER

ÑIM MBU PIWESI MCTCSA 3 | CY AAT TCM 1-2

“Yehowa lizini mbu payi pifeziy yu tetu yoo”

(Kide Tee Tom 1:3, 4) Esa to se: “Mintusuu eli” ne mintusuu lii, ⁴ Esa na se mintusuu we qeu ne Esa taa mintusuu ne cikpenduu pe-heku taa.

(Kide Tee Tom 1:6) Esa to se: “Eway naakeye ewees lum heku taa ne katuu lum ndeke ndeke,” ne pila qabdaa mbu.

(Kide Tee Tom 1:9) Esa to se: “Lum mbu piwe hades yoo, pikpeyli qoli kuyum, ne tetu lii nabi.” Ne pila mbu qabdaa.

(Kide Tee Tom 1:11) Esa to se: “Tetu eniñiñi, domay naga ka-taa ne ke-pee yoo, ne tuiñiñi ndiñiñi weyi ilisiloo i-pee ne a-taa ne a-domay yoo.” Pila qabdaa mbu.

it-1563 § 2-4

Wondu Izusu

Kajalay kiyaku wiye Esa yocdaa se: “Mintusuu eli” Ie, ñalumiyen naqlye linni mindu taa ele ye eyo ewe hades yoo, piwex kaqse itili qendje ñalumiyen ndiñiñi qeyi qeyi yoo. Pituu feyl se piuke mbu piwex ne piłakai pazl pazl yoo, piyucca tom qeziyu J. W. Watts yocdaa se: “Ne pazl pazl Ie, ñalumiyen lii.” (Ge 1:3, A Distinctive Translation of Genesis) Esa yeba ne tukay naakeye waa ñalumiyen ne cikpenduu pe-heku taa, eya ñalumiyen se evemiyen ne eyaa cikpenduu se qoo. Piwex se tetu wex ne tucuu wisi esindaa se piisa ne naboyu taa Ie, ñalumiyen waa wisi qiliye ne cikpenduu ñewees wisi qiliye taa ne naboyu taa qabdaa se piwex.

Kiyaku naaleñiñi wiye Ie, Esa la eway ne “katuu lum ndeke ndeke.” Lum naboyu krepelki hades, ele lum sakiye ñekrepelki hayo kir ne eway ñewees pi-heku taa. Eway naga Esa yaa se Esaada, ele paya-ke mbu se padu tukay ka ne hades pe-heku taa, mbu piyucca yoo patiyocdi se lum mbu piwe hayo yoo, pihsuzi

tunzi ne esocdaa wondu lesetu yoo.—Kide 1:6-8; katu ÉTENDUE.

Kiyaku naadozo ñiñiñi wiye Ie, Esa la piti lakasi nasiyiñi ne lum mbo piwe hades yoo, pikpeyli qoli kuyum ne piyele lone naqlye, ndiñiñi yoo feyl lum yoo, ne ndiñiñi Esa yawa se Tetu. Kiyaku naga ki-wiye qabdaa Esa liziniñi, qomasu ndiñiñi ne tuiñiñi pee ndiñiñi. Pitule évolution yebina ne naboyu piisa lesetu, ele Esa liziniñi paa wonuu naga ne kiuwe ndiñiñi ne lesetu. Ne paa wonuu naga Ie, kuluñuu ki-pee wena awe ndiñiñi ne wondu lesetu pee yoo.—Kide 1:9-13.

(Kide Tee Tom 1:14) Esa to se: “Mintusuu ewees esocdaa eway yoo ne kituu wisi ne qoo pe-heku taa, paacogni-ku ne patuuzuu kazandu kiyakliñi ne pinzi.

(Kide Tee Tom 1:20) Esa to se: “Wondu esa ndu itciyu lum tesi, ne sumasi koyu tetu yoo esocdaa eway tesi.”

(Kide Tee Tom 1:24) Esa to se: “Tetu elisilu wondu esa ndu ndiñiñi, wondu cikpetu, kubusi, pectu ne tesi wondu ndiñiñi,” ne pila mbu qabdaa.

(Kide Tee Tom 1:27) Esa liziniñi eyo e-lesuuñi, eliziniñi Esa lesetu; abalu ne halu eliziniñi-wes.

it-1 564 § 7-10

Wondu Izusu

Ebree kunuñi taa Ie, patulabiniñi tumiyen tom piye ‘bara’ ndiñiñi qiliçebuu Ie se Izusu yoo Kide Tee Tom 1:16 taa. Ele palabiniñi tumiyen tom piye ‘asah’, ne qiliçebuu Ie se “labu.” Wisi, fenay ne tunzi pecte “esocdaa” naga kiliçebiñi qiliçebiñi Kide Tee Tom 1:1 taa yoo kiliçebiñi qiliçebiñi. Ye mbu paatetem-wes Izusu piyucca ne kiyaku naanza ñiñiñi taliiñi. Kiyaku naanza ñiñiñi wiye Esa laba ne esocdaa wondu ndu ti ne tetu ne eway naga kewa hayo yoo papazdzi labu tumiyen occuñiñi kuyumay taa esocdaa. Pecteñiñi se “kiliñees esocdaa eway yoo ne kiliñandiq tetu” yoo yoo, piwex se eyo piwex ne ewees tetu yoo ne ena wondu esocdaa. Pitasi Ie, mintusuu naga kiliçebiñi esocdaa wondu ndu ti-cociñi yoo, kuduñuu tukay “wisi ne qoo pe-heku taa, paacogni-ku ne patuuzuu kazandu kiyakliñi ne pinzi.”—Kide 1:14.

Kiyaku kagbanzi ñiñgu wiye le, Esso pagzı lizuu lım tıe krına. Pırıke évolution ycc pıtıñaa ne **kriñe nađlye** leyzı ne qırısı krına leena, ele Esso lızı krına ndı ndı ne **atçayı**. Pçoycada se: “Esso lızı lım tıe qımaa scsaa ne wondu esa ndı kpeekpe, ndı tıdçen ne tıyemelıq lım tıe yı ndı ndı, ne suması ndı ndı.” Mbu Esso lizaa yı, pıkedını-ı ne ewazı pı-ycı se ‘pılvı ne pihiuu.’ Pırızaa ne pıla mbo, mbo pıucı yı Esso lızı krına sakıyę ne paa ndı le, qıwe ndı ne leena ne qırızıq ne qılvı ne qıhiuu.—Kide 1:20-23.

Kiyaku lodo ñiñgu wiye le, ‘Esso lızı tıtegbına ne qıga krına ndı ndı, kubusi ne tataa kçıjsı ndı ndı.’ Mbu Esso lızı kiyaku ñgu yı, pıwe deu pıdufeyı esı mbo eetem lizuu ne pıdees yı.—Kide 1:24, 25.

Kiyaku lodo ñiñgu wiye qıdendı le, Esso lızı ngee wonuu nakoyı, kımu ñım ne kıkpadı krına, paa kıtitalı Esso tiyiaya yı. Ñgu le eyu weyi Esso lızı e-leyzun yı. Paa Kide Tıe Tıom 1:27 eycadaa se “abalu ne halu elızı-wę” yı, Kide Tıe Tıom 2:7-9 wılyı se abalu Esso calı lizuu, ekpay tetu ndı elızaa yı ne emanı-ı, pıwayı le, ehosi ε-mıccı tıe wezuu fezuu ne elı pısi ciyam ñgu kıwe wezuu yı ne ehı-ı waqı se enı wezuu lelen paradisuu taa. Piwlıy se Yehowa kaacozi tetu ndı elaba yı tı-taa wondu natoyı ne elabını abalu, ne pıwayı le elızı Adám sıñay naķeyę ne elabını halu. (Kide 2:18-25) Krayıni alıwaatu ndı palızı halu yı, eyaa weni waqı se mba qıdıcı palıvı ne pohuu.—Kide 5:1, 2.

Đińini fezuu taa ñım

(Kide Tıe Tıom 1:1) Đooo kide tıe le Esso lızı esıdaa ne tataa.

w15 1/6 5

Leytu ñiñuu tukuuni ñe-wezuu cayı

Tetu ne kedeja pa-pınzı

Leytu ñiñyaay mayzıq se palızuu tetu yı, pılakı esı pınzı miiliyaariwaa 4 mbo yı, ne kedeja ñalabı pınzı esı miiliyaariwaa 13 yaa 14 mbo yı. Bibl tıycıdı alıwaatu ndı palızı kedeja yı tı-tıom. Kuyıcdı doli qıdıcı se tetu weni pınzı kudokıq pazı yem na. Bibl taa kajalay mayaç tıı se: “Đooo kide tıe le Esso lızı esıdaa ne tataa.” (Kide Tıe Tıom 1:1) Tıom ndı, tıhıq Leytu ñiñyaay waqı se pala akonta ne patılı pınzı nzi kedeja wena yı.

(Kide Tıe Tıom 1:26) Esso tı se: “Đılızı eyu qı-leyzun ne ewee qı-tıyę, ekpay-ıı ne eñazi lım tıe krapkasi, esıdaa suması, kubusi, pıtu ndı tıdçen tataa yı.”

it-2 16 § 6

Yesu Krıstu

Etiķe lızıyu esı Esso yı. Pıyalı qı nesi ne palızı wondu, paa mbo yı etiķe Lızıyu esı ε-Caa yı. Esso weniñi wondu lizuu dıı, ne dıı enı elıyı fezuu kideđenı cılo. (Kide 1:2; Keya 32:6) Yehowa keniñi wezuu Hıde, ne pıucı le, enı lızıñi wondu kpeekpe, ndı panax ne ndı paanax yı. (Keya 35:10) Pıyalı tıke Lızıyu esı Esso yı, ele eke tımladı weyi ε-ycı Lızıyu Yehowa tıjna ne elızı wondu yı. Yesu maymagı yccadaa se Esso keni Lızıyu, ne Ması kpeekpe ñıq niye tıom ndı tı-ycı.—Mt 19:4-6; kali CREATION.

Bibl kalıvı

(Kide Tıe Tıom 1:1-19) Đooo kide tıe le Esso lızı esıdaa ne tataa. ² Pıyele ne tetu kaawı ndıakpasi, cıkpendıu kihuuzı kajalana yı, Esso fezuu fetayı lım yı. ³ Esso tı se: “Mintusunı elıı” ne mintusunı lıı, ⁴ Esso na se mintusunı we deu ne Esso tıı mintusunı ne cıkpendıu pı-hekıu taa. ⁵ Esso yaa mintusunı se “Wıslı taa” ne eyaa cıkpendıu se “Đoo taa.” Đanay qarıı ne pıñandi: Kočonca kiyaku wiye le. ⁶ Esso tı se: “Eway naķeyę ewee lım hekü taa ne katuu lım nıdeke nıdeke,” ne pıla qıdıcı mbo. ⁷ Esso lızı esıdaa ewaqı qıga katuu lım mbo pıwe esıdaa ewaqı yı ne mbo pıwe esıdaa ewaqı tıe yı, pı-hekıu taa, ⁸ Ne Esso yaa ewaqı se: “Esıdaa.” Đanay qarıı ne pıñandi, kiyaku naale ñgu le. ⁹ Esso tı se: “Lım mbo pıwe hadı yı, pıkpeyli doli koyum, ne tetu lıı ñabi.” Ne pıla mbo qıdıcı. ¹⁰ Esso yaa tetu ñabi se tetu ne lım huu-ye se tengı. Esso na se pıwe deu. ¹¹ Esso tı se: “Tetu eñı ñıtu, qımayıq yı ka-taa ne ke-peeyı, ne tıı ndı ndı weyi lııluu i-peeyı ne a-taa ne a-qımayı yı.” Pıla qıdıcı mbo. ¹² Tetu ñı ñıtu, qızı nzi lııluu si-peeyı yı, ne tıı weyi lııluu i-peeyı, a-taa ne qımayı yı. Esso na se pıwe deu. ¹³ Đanay qarıı ne pıñandi: Kiyaku tozo ñgu wiye le. ¹⁴ Esso tı se: “Mintusunı ewee esıdaa ewaqı yı ne kıtuu wıslı ne dııo pı-hekıu taa, paacıorı-ku ne patısuuzı kazandı kiyakıı ne pınzı; ¹⁵ ne kıwıee esıdaa ewaqı yı ne kıñandıq tetu.” Ne pıla qıdıcı mbo: ¹⁶ Esso lızı mintusunı scıscı naale:

Mintusuu saccsu se kūnandıq wisi taa, ne mintusuu cikpeluu se kūnandıq qoo taa, ne tūnzu.¹⁷ Esä sis-wesccdaa ewaq ycc se pañandıq tetu, ¹⁸ se pañandı wisi ne qoo, ne patuu mintusuu ne cikpenduu pë-heku taa, ne Esä na se piwe deu. ¹⁹ Ðanay qani ne piñandi: Kiyaku naanza nju wiye le.

13-19 JANVIER

ÑIM MBU PIWEE MCOTCSA MÍN | CY AAT A MCTCSA TEE | KIDE TEE MC 3-5

“Pee kidekeda wena kajalay cétim tcm lilaas yu”

(Kide Tee Tcm 3:1-5) Ðum kaakpadini lõj tey় wondu kpeekpe ndu Kubaylu Esä kaalizaa y. Eheyi halu se: “Esä tcm se: ‘Itaatcc kajay taa tuj kpeekpe pee yaa?’” ² Halu cosi se: “Ðiriziq qitcc kajay taa tuj pee.” ³ Ele tui nju kiuw kajay heku taa y, Esä yccdi ki-tcm se: Itaatcc-ku, itaatukuni-ku, ikihiq sim.” ⁴ Ðum kitini halu se: “Pili! lilkay siibu!” ⁵ Ele Esä sim mbu se kiyaku nju itäki y, mi-esaa kuluu ne iwees ezi esccnaa y, mba pasim kibam ne kidekedi y.”

w17.02 5 § 9

Yehowa kaj yebu ne ε-tamay la

⁹ Sataj tujni qum nccyu ycc ne epeyzi Eva se ele ñamaani ε-Caa Yehowa paytu ycc. **(Kali Kide Tee Tcm 3:1-5; Natu 12:9)** Sataj pcczi Eva se Esä yccdaa se pataatcc “kajay taa tuj kpeekpe pee yaa?” Rcczun tcm ndu y, escay eyccdi se: “Ye mbu, iñeyini waq se ilu mbu tscclaa y?” Rewayi le, eyccdi cétim tcm tñone: “Pili! lilkay siibu!” Peede eyñay pana se etuzi Eva ne ele ñamayzli se pitumuna se ewelisini Esä. Eyccdaa se: “Esä sim mbu se kiyaku nju itäki y, mi-esaa kuluu.” Sataj ñinay yccdu se Yehowa tscclaa se rccca tui piye ndi mbu rccyu y, Esä taañilip se pë-eza ikuli. Ritan si le, eheyi-wes se pakay weu “ezi esccnaa y, mba pasim kibam ne kidekedi y.”

(Kide Tee Tcm 3:6) Halu mayzi se tui nju ki-tccu kewi deu ne ki-naa pëxziq, ne tui nju kialki eyu kçdeyi se etuli lõj. Ekoyi ki-piye ne etcc. Sha ε-walu weyi ewe ε-cöc ycc ne ele qccp tcc.

w00 15/11 25-26

Lõj weyi kajalay abalu ne ε-halu pë-tcm krepeliq-dju?

Eva rizag se efes kiuweekim mbu elaba y? Pituu feyl se ee! Mayzi se ñaaweni e-lone taa! Tcm ndu qum kaaheyi-i y, tiwe ndi krem ne ndu Esä ne Adam paaheyi-i y. Ezima ñlaki ye eyo weyi ñjusiq-ju y, elabi kõlomatu nccyu weyi ñjccci-ju ne ñtay-ju liu ycc? Pitue se Eva ewili se tcm ndu qum heyl-i yc ttitukedini-ju ne halu ε-taa kprendiqntu ne etusccci se ewelisi-to. Ani qum kenaan ne ekca se ewili se Esä ne ε-walu pefeyi siyiq? Ye Eva ee-weni ñamatu ε-ñusudu ycc y, εrcczri ε-walu lõj tasuu rcczi ne ekpay lumaqza. Mbu pitue se qila ye qili tcm natuyu ne tkaqlyni Esä lõj tasuu y. Eva welisini Takiyu, esccci se ekε ε-maymag ε-tcm huyu ne ε-maymag elizi mbu piwe deu ne mbu pifeyi deu y. Eewees ne emayzli lumaqzile ndi qli-ycc le, piyele ne e-liu tcc kotini mbu Esä qd paytu se pataala y. Elabi kumelendu krem! Mbu rccyu ycc rccaaqzri se ewees ne emayzli tcm ndu ti-ycc, ele pitue se eli-tu kpaagbaa, yaa eyccdi ni ε-walu weyi ekε hcc ñusudu y.—1 Kõrenti mba 11:3; Yakubu 1:14, 15.

Adam welisini ε-halu

Rewayi le, Eva ha Adam tui piye se ele qccp etcc ne elia kidekedi. Ebë ycc ele tisaan ne etcc-dju? (Kide Tee Tcm 3:6, 17) Pitue se Adam elizi weyi escclaa se ε-tcm ekedina y. Ekaq welisini ε-Liziyu weyi sha-ju pitüja pikkrendini ε-halu kusccci lõj Eva y? Ekaq pitünuu Esä ycc se ele ewili-ju mbu elia y? Yaa ekaq wiliu se esccci ε-halu ne pikkili? Adam nawa se mbu ε-halu mayzaa se ekaq hiyu ye etcc tui piye y, eskaq-pu hiyu kpa. Fezuu kideqdeu sini apostoloo Pccoli ne ema se: “Pitike Adam pepeyzaa, ele halu pepeyzaa cay cay ne erisi paytu ycc mayo.” (1 Timootee 2:14) Ye mbu Adam qd ε-taa kideu ne emayzli Yehowa paytu ycc. Sccndu kraqay-ju se pitüja pitayi ε ne ε-halu pë-heku taa, ne sccndu ndu tiwe qon ne pikkraq tisuu mbu ewenii Esä ycc se ele riziq ne esccci tcm ndu ti-qede y.

(Kide Tee Tcm 3:15-19) Mankay koyindiye qus ñia ne halu mi-heku taa, ñe-lide ne ε-pululay pë-heku taa. ε-pululay kaj ña-ñus tçyituu ne ñkaj ka-naataluu ñasuu.” ¹⁶ Eheyi halu se: “Malaki ne

հո-հօւս ալզաւ գօ, ղևսն րիա ու ալզաւ. Նե-լիւ
կայ կօսն ու հա-wալս ու ըլէ կայ-դ հազսն.”¹⁷ Ehe-
yi abalo se: “Դու նա-հալս ոհու տա տօմ ու դու տս
դյու մենկիզին-դ յօ կի-պէ յօ, հո-ցա քա թէսն
ցա սոյաշ հե-կիդ տա ու բաս դիլ տօշան
ու դու, նա ու հա-սմ; ¹⁸ թէսն կայ-դ լուսն սօս ու
ելիզոն ու դկայ տօսն հայմ տա հիւ. ¹⁹ Դոյն սոյաշ
բաս դու հո-տօշան, բիկօ բիդա դուսն թէսն, դո-
գէ պալւի-դ յօ. Mbu բայց յօ դու մուսն ու դկայ
գծի մուսն թէսն.”

w12 1/9 4 § 2

Eső keñni halaa na?

Աայլ. Էլե “զօօո կից էք զսմ, այս պայշ-ւ և Ելլու նը Սատան յօ” և-յս էք էս ու լի շու կւդեկեցայ’. (Նախ 12:9; Կից Տէք Դօմ 3:14) Ալիւատս նծ էս յշօձաա և Ադամ կայ “հնազու” և-հալս յօ, տաճունց յշօճսս և թկեցիցն-ւ և աբալս ընհազի և-հալս. (Կից Տէք Դօմ 3:16) Էլե պէ կւդեկէդա վեն կայլայ աբալս նը և-հալս բա-կւազէկւմ կայ լոլս յօ, բի-դօմ յշօճաց.

w04 1/1 29 § 2

Kide Tee Tom takayay taa lmayza l—ancsocs

it-2672 § 1

Luluvu wizasi

Luluv alwaatu ke wizasni nis alwaatu. Kajalay halu
Eva labi kweekim le, Esca heyi-i mbu pukay-i taluv
alwaatu ndu eluluv yó. Ye etaala kweekim yó, Esca
wazasi kaawé e-yócc ne luluu alwaatu keni-i taa
lelen alwaatu, mbu nyucca yó “[Yehowa] wazay
pisiy eyaa ñum tñaaa, ne [eesccuzzu-wé] kusñój.” (Adu

10:22) Eile mantitalı pilim wetu yoo lę, dən dən lę, eyu nyı wızası e-tomnay taa. Esı yccdaa se (dən dən lę, mbu **eyeki se pıla** yı, eyccduu pi-tom ezi enu **lakını-pı** yı): "Malakı ne hıč-hıčı wızası dčč, nılısuu piya ne wızası."—Kide 3:16.

Điển hình fezuu taa ñim

(Kide Tse Tom 4:23, 24) Laameekl heyi ε-halaa se: “Ada ne Cilaa, iwelisi mɔ-nɔɔ. Laameekl halaa, iwelisi mɔn-tɔm: Manku εyu nɔɔyu se εlizl mɔ-yoo heŋ, piya nakeye, se kekpedeyi-m. ²⁴ Mbu yɔ pakpa Kayin kimiye tam lube, εlε Laameekl yɔ, pakpay ε-kimiye tam hiŋ lube tam lube!”

it-2 105 § 8

Laameeku

Keşa እንደ Laameekí mabi ε-halaay yó (Kiqé 4:23, 24), kawíly se puuyay lakasi kaatçýl alwaatuñ ndú tl-taa. Laameekí yccdi keşa እንደ ka-taa se: "Laameekí halaa, iwellisi móñ-tcm: Manku εyu nccyu se εlizl mó-ycc henj, piya naakeye, se kekpedeyi-m. Mbú yó pakpa Kayını kümley tam lobe, εle Laameekí yó, pakpaq ε-kümley tam hiŋ lobe tam lobe!" Pítuu feyl se Laameekí kaaku εyu se εlu ε-ti ycc, ne εcaq εwili se εnu tlku εyu qulum εzı Kayını kaalabu yó. Elε weyi εkuwa yó, elε ñinay se εlabi-ι kidekedim. Puycá le, e-keşa እንደ ka-taa, εcaq εtɔ se pítirpozi se palabbi-ι kidekedim nabuyuñ yaa pakpa-ι kümley ezima εku εyu yó tl-ycc.

(Kide Tse Tcm 4:26) Seetl lwl piya evelay naakeye ne eyaa-ke se Encoisi. Enu yo escalini [Yehowa] hidae yao.

it-1352 § 3

Esc tuu

Պօշտաս ու Ենօս ալաւատ տա պաշլ յա Յեհովա հիջ յօ, բլուլ ու ալաւատ նծ թլ-տա լէ, թլ-թօս ու բաշ ու Տօն Տօս ուս լէ, պատայա Յեհովա հիջ ու նամու, պատալակն զլ տուլ քամու չէ չի թրօս յօ, մես բայշ յօ, բաշ ու ալաւատ նծ տուլ լէ, Աաբել լական Յեհովա հիջ տուլ ք. (Կից 4:26; Ebr 11:4) Bibl յօ լոյտն ու ուշ թօմ ու պատալակն Յեհովա հիջ տուլ քամու ալաւատ նծ թլ-տա; Պայաց-զլ ըաա ու սի կուլիս, ու լական ու սի կու կուլ.—Կալ ԵՆՈՇ.

Bibl kaluu

(Kiđe Tee Tčm 4:17-5:8) Kayinu na ε-halu yċċ, εle haġ ḥoġa ne εlulu Enċċuki. Ĵepi tetu mayu ne εha tetu ε-piċċal u hīđe se Enċċuki. ¹⁸ Enċċuki lulu Iraadi ne Iraadi lulu Mehuyayeeħi, ne Mehuyayeeħi lulu Metusayeeħi, ne Metusayeeħi lulu Laamexxeki. ¹⁹ Laamexxeki kpaġġ halaa naale: kċonċa tu hīđe se Ada, ne naale tu hīđe se Cilaa. ²⁰ Ada lulu Yabaali: Eke mba pasuū kizinzikiż tħej pa ne pōwondu yċċ, pe-kpeekpe pōċ-ċċoz. ²¹ E-neu hīđe le se Yubaali: Eke mba pamak i cimu u ne paholou kengenaa yċċ, pe-kpeekpe pōċ-ċċoz. ²² Piyele ne Cilaa lulu Tubaali-Kayinu: Eke kolaa kpeekpe cċoz, mba poluki nħixtu yċċ; Tubaali-Kayinu neu halu nħinu hīđe le Naama. ²³ Laamexxeki heyi ε-halaa se: “Ada ne Cilaa, iwelisi mċ-ċċa. Laamexxeki halaa, iwelisi mċon-tčm: Manku εyū nċċu se εlizi mċ-ċċa hej, riċa naķeġe, se kekpedeyi-m.” ²⁴ Mbu yċċ pakpa Kayinu kimiġie tam lube, εle Laamexxeki yċċ, pakpaġ ε-kimiġie tam hiġi lube tam lube!” ²⁵ Adjam na ε-halu yċċ; εlulu riċa evelay ne εyaa-ke se Ssejt, “mbu yċċ etċenja se: Esa ha-m liđe taa tu nċċu Aabexxi qdeq, weyi Kayinu kuxwa yċċ.” ²⁶ Ssejt lulu riċa evelay naķeġe ne εyaa-ke se Enċċosi. Enu yċċ ecalini Kubaylu hīđe yau.

5 Adjam liđe yċċ; kiyaku ħoġi Esa lizi Adjam yċċ, εlizi-l Esa leżen. ² Elizi-wie abalu ne halu, eważi pōċ-ċċa ne εha-wie hīđe se “Eyu”, kiyaku ħoġi elizi-wie yċċ. ³ Adjam talu pınzi mienu ne niidozo le, εlulu riċa evelay naķeġe ε-leżen, εzzi enu yċċ, ne εyaa-ke se Ssejt. ⁴ Ssejt lulu wayi le, Adjam talu pınzi mieni lutozo, ne εlulu evebiya ne pēlaa. ⁵ Adjam caġ pınzi nzi yċċ, si-kpeekpe sikkendi mieni naku ne niidozo, ne esli. ⁶ Ssejt talu pınzi mienu ne naanuwa le, εlulu Enċċosi. ⁷ Enċċosi lulu wayi le, Ssejt caġ pınzi mieni lutozo ne lube ne εlulu evebiya ne pēlaa. ⁸ Ssejt caġ pınzi nzi si-kpeekpe yċċ, sikkendi mieni naku ne hiu ne naale, εle esli.

20-26 JANVIER

ÑIM MBU PIWEX MBU | CY AAT MCTCSA WIE MCT 6-8
“Elabi-ru”

(Kiđe Tee Tčm 6:9) Noowa tħom kċoy: Noowa kaake εyū kibantu siġġi ε-te wae taa mba hēku taa, ne ε ne Esa pōċ-ċċa.

(Kiđe Tee Tčm 6:13) Esa heyi Noowa se: “Tomnax kpeekpe temtu talaa, mentem man-taa ne tu, mbu yċċ kañatu suni tetu qo εyaa yċċ, ne mōnkox labu ne pamuū tetu yċċ.”

w18.02 4 § 4

Maġzinu tisuu ne ħamtu ndu Noowa, Danu yeeħel ne Yċċa paawena yċċ

4 Kala wena Noowa kaakataa? Noowa cċoz sasċi Enċċuki alwaatoo taa le, εyaa kaaweni wetu kidekeditu siġġi. Halu rċycċadax “tħom qoñi ndu” yaa tħom kidekeditu Yehowa yċċ. (Yud. 14, 15) Puuyaq lakasi kaawee ne sikkaj qoñi kükpu. Piyebla ne pitali Noowa alwaatoo taa le, “kañatu suni [tetu] qo.” Tiyyia kidekeda kpaġġ εyaa tomnati ne posuu ne pōkċi tetu yċċ ne pakpaġ halaa ne palvoli piya nzi siswe puuiaq siġġi yċċ. (Kiđe 6:2-4, 11, 12) Eie Noowa ħaġ pana ne εwexx ndi ne ε-alwaatoo taa mba. “Noowa kaadni” Yehowa. Esek “εyū kibantu siġġi ε-te wae taa mba hēku taa, ne ε ne Esa pōċ-ċċa.”—Kiđe 6:8, 9.

(Kiđe Tee Tčm 6:14-16) Saġġ ħia-ti melle ne kponġbolonaa mba pewi sotu yċċ, ħajlabi-ku ne kumgbala ne ħajebi kli-taa ne kli-ycċ. ¹⁵ Ħajlabi-ku εżu: Əħajliku taa nunġolonzi mieni naadozo, walanzu taa nunġolonzi nixnawa, kukuxi taa nunġolonzi niidozo. ¹⁶ Ħajjal iċċibitu melle yċċ. Ħajjalu nċonċa ħaġa pasuuna yċċ huu yu tħalli tħalli, ne ħajja kċonċa esċċadaa kuduyuu, naale ħoġi ne tozo ħoġi.

w13 1/4 14 § 1

“E ne Esa pōċ-ċċa”

Tumlieg nidl qidkraji pınzi sakju, pittu kpaġġi pınzi 40 ne puwolo 50 mbu yċċ. Pittu se pekedji tħix, potuli kponġbolonaa, pōċ-ċċiżi-wie ne pakam-wie qedje pirkosu yċċ. Adakaj kaaweni esċċadaa kuduyun naadozo ne qamni sakju. Pittu se mondoqbejja kaawie kli-ycċ ne pōċ-ċċiżi īċċibitu. Pittu ne l-Im kperji le, pittu kli-ħnuu taa kaamayżi weu suuji hēku taa kiġi.—Kiđe Tee Tčm 6:14-16.

(Kiđe Tee Tčm 6:22) Noowa la mbu; mbu mbu Esa pōċ-ċċiżi yċċ, elabi-ru.

w11 15/9 18 § 13

Đise seja nε tı ḳɔkuu

Điñine fezuu taa ñim

(Kide Tεε Tɔm 7:2) Kρινα kele kele kpeekpe taa, ηηκραγ λυβε, paa wena lε a-taa, abalaa nε halaa; kρινα wena afeγι kele kele γε a-taa, ηηκραγ naa-lε, κινευ nε κιλβου,

w04 1/1 29 § 7

Kide Tee Tom takayay taa lımayza səcsna—lı—anıcs

**7:2—ԵԵԵ զԵԵ ԵԿԱՅ ԿՐՆԱ ՈԵՆ ԱԱԵ ԿԵԼ ԿԵԼ
ՆԵ ՈԵՆ ԱՏԱԱԵԸ ԿԵԼ ԿԵԼ ՅԿ Ա-ՀԵԿՈ ՏԱ?**

Բլու
ֆԵԿ ՍԵ ԿՐՆԱ ՈԵՆ ՊԱԼԱՂԳՆ ԿԼԱՆ ՅԿ, ԱՆԱ ԿԱՎԵ-
ՆԻ ԿԵԼ ԿԵԼ, ՆԵ ՈԵՆ ՊԱՏԱԼԱՂՆ ԿԼԱՆ ՅԿ, ԱՏԱԱԵԸ
ԿԵԼ ԿԵԼ. ՅԵ ՄԲՍ, ԲԼՒԿ ԵՇՆԱՅ ԵՇՆՈ ՀՇՆԸՆ ՏԱ-
ԿԵ ԿՐՆԱ ՆԱԱԵ ԿԱՎԵ ԿԵԼ ՆԵ ԼԵՆԱ ԻՆՏԱԱԵԸ
ԿԵԼ ԿԵԼ. ԲՈՎՀ ՆԵ ՏԵՍ ՏԵՇՆՈ ԻՎ ԼԵ, ԵՅԱ ՏԱՏՔՆ
ՆԱՆԴՈ. Moyizi Paytu taa pçycobdi tçonasi nzi siwe
“kele kele” ne nzi siwe “azuluma”yo si-tçom; ne pisi-
tinay alwaatu ndu Moyizi Paytu si tinay yo. (Toma-
Labu 10:9-16; Efæezl mba 2:15) Ye mbu Noowa
kaasim mbu papiziq pakpay ne palaanı Yehowa ki-
laus yo. Էնիտա նԵ ԷԼԱՆԻ ԱՋԱԿԱՅ ՏԱ ԼԵ, ԷՄԱ Yehowa
“altaaru, էլչլ կրնա կել կել հնա տա նԵ սւմաՏ
կել կել նզ տա նԵ էլա կլաս, միջ կլայշս կլաս
altaaru յօց.”—Kide Tee Tçom 8:20.

(Kide Taa Taa 7:11) Noowa pirlzi miiniñ lodo taa,

Işləq fenəq kiyaku hiu nə ləbə ηgu wiye, kiyaku ηgu ki-wiye, kajalaşa səcəs te kajılısı sun yabitusu cüy nə escdəa lüm kaması kpeekpe tuli.

w04 1/1 30 § 1

Kide Tee Tom takayay taa lımayza soscna I—Anıcsıcs

7:11—Pituu feyi se lüm səcsəm mbu piwadi tətu yoo yoo le piulinaa? Wondu Izuu kiyaku naaleñiñgu wiye, Eso labi “eway” ne katuu lüm “ndeke ndeke.” Lüm nabuyu kaawee eway təe ne ləebeñ ñewee hayo. (Kide Təe Təm 1:6, 7) Lüm mbu piwae ke-təe yoo, mbu le lüm mbu piwem weu tətu yoo yoo. Ne mbu piwe hayo yoo, mbu kənini “esədaa lüm.” Ne lüm mbu, mbu kaayabitni Noowa alıwaatu taa ne pusu tətu kpeekpe yoo.

Bibl kalvū

taa nujgolonzi nulnouwa, kukuyu taa nujgolonzi niidozo. ¹⁶ Ḣejis ləbile tu məle yucc. Ḣejtsul nocoča ḥga pasunua yə huyuu taa, ne ḥejma kocoča esčadaa kuduyuu, naale ḥgu ne tozo ḥgu.

27 JANVIER-2 FÉVIER

ÑIM MBU PIWƏ MCŞCƏS Mİ C Y A A T A A M C Ş C Ə S | K İ D E T E E T C M 9 - 11

“Eyaa kpeekpe kaaka yccday kuyumay”

(Kide Tee Tcm 11:1-4) Eyaa kpeekpe kaaka yccday kuyumay ne tcm pee kuyumee. ² Eyaa wokagni wisi qiliye taa kiŋ le, pana feeu nakoyu Senaari tetu taa ne pacay peede. ³ Pctc qama se: “Đikoy! Đima filikinaa ne qılıhəbi-wə miŋ!” Filiki keke-wə riye ne aŋwə ke-wə kañija ne somtu. ⁴ Pctc se: “Đikoy! Đima qa-ti tetu natoyu ne tilimiye ndi qılkay qitukuni esčadaa yə! Đula ne qa-hidə səe ne qitaamızı tetu kpeekpe ycc.”

it-1 255 § 4

Babilcəni Səsən

Caanaus taa Babilcəni. Alwaatu ndu eyaa ñinay se pama Babesli Tilimiye yə, pama Babilcəni tetu Siineyaarlı kədəenzi taa. (Kide 11:2-9) Eyaa mba paama tetu ndu yə, pataańnix se rađu Ësə hıdə, elə pañinay se pa-maymaya pa-hıla təsə. Pökəm palı Ësə setu kuduuyuŋ nıyu yucc dənde caanaus taa Babilcəni njeysə wəe yə ne Mezoopotamii ageeta ləena taa, ne riwiliy se Tilimiye ndi pamaygaya yə, Ësə setu ycc pamaygayaq-dı. Ezıma Yehowa sıñzı patumiye yə, riwiliy krayı krayı se cətim Ësə setu ycc pamaygayaq Tilimiye ndi. Paa Ebree hıdə Babeseli təbou lə se “siduu” yə, Sumeeri hıdə (Ka-dingir-ra) ne Akaadiyan hıdə (Bab-ilu) təbou lə se “Ësə nocoča.” Ye mbo, paa mba paawə tetu ndu tı-taa yə, relexzı ti-kide tee hıdə se rəməesəi mbo riwicca paasidi eyaa kunoŋ yə yə, hıdə ndi pökəm payaatu powayı yə, qıldı ñawılıy se tıke Ësə setu tetu na.

it-2 111 § 6

Kunoŋ

Kide Tee Tcm takayaq yccadaa se Tee Səsən wayı lə, eyaa nabeyę kom ne pekpeyli ne pala tamay ḥga kakadayı. Ësə tamay ḥga eeheyi kə-tcm Noowə ne ε-piyalaa yə. (Kide 9:1) Pataasəl se posu

tetu kpeekpe ycc, elə pañinay se eyaa kpeekpe ikpeyli qoli kudum, Siineyaarlı tetu taa Mezoopota-mii egeetiye taa. Pañinay qıdqı se pama tilimiye nađlye ne papisi-dı Ësə setu lone.—Kide 11:2-4.

(Kide Tee Tcm 11:6-8) [Yehowa] tə se: “Patına pekpendi samay kuyumay ne bəcəcəpusu qıccday kuyumay ne papaçzı tumiyə ndi yə! Powayı yə na-bıyu fəyı se paapızı labu. ⁷ Điwolo! Đitii! Ne qisidi pə-yccday ne pataanınlı qama.” ⁸ Pılkraçu ne peede yə Kubaylı mızı-wə tetu kpeekpe ycc ne peyele tetu mau.

it-2 111 § 7

Kunoŋ

Ësə Đon Tıja Tu na cajaye tumiyə ndi ƿewəs ne palakı yə lə, esidi kunoŋ kudumousu ḥgu pəcəcədaa yə kıl-taa se pısa ne pa-tumiyə sii tınaq. Piyeba ne pataatası pızı se pala tumiyə nıcc kudumay taa, ne pamızı qama ne powolo tetu hıçlındi ndi taa. Ezıma pesidi pa-kunoŋ taa yə, pıstına se pataatası kraçu lımaŋza kıldekedaa naayę wena akadıŋlı. Ësə ləŋt tasuvu yə, mbo riwicca yə ezıma paagacəpusu kunoŋ kudumousu yə riwicca lə, riwex-wə kade se panınlı qama ne pekpendi pə-ıçənsində ne po-qoŋ ne pañinli ne palı ləyıtndi tıkađıŋlı. Ësə ləŋsində yə tı-ycı. (Kraç-tu ɻımaȝzınlı Eki 7:29; Wp 32:5) Ye mbo, ezıma Ësə sidi eyaa kunoŋ taa ne pılkoni tayııı səsəm ƿe-heko taa yə, eyaa maymaya ƿıwazaa, mbo riwicca yə pıstınlı-wə se pataanınlı qama ne pala mbo pırlızı se pılkoni-wə kade yə. (Kide 11:5-9; kraç-tu ɻımaȝzınlı Iza 8:9, 10) Ye qımaȝzı ləyıtndi wondu ndu eyaa ləŋsində sınaa ne palızlı qa-alwaatu tıne tı-taa yə, ne kıldekedim mbo pıli pı-taa yə pı-ycı yə, pıstıŋlı-đıu ne qınlı mbo Ësə kaana qooŋ ləŋt se pıkaq labu ye eyebi eyaa ne pekpendi pə-ıçənsində ne pıtezı tumiyə ndi palakay Babeseli yə pı-taa.

(Kide Tee Tcm 11:9) Mbo paya-tu se Babesli, mbo yə peede Kubaylı sidi tataa eyaa kpeekpe yccday, ne peede emızlı-wə tetu kpeekpe ycc.

it-2 375 § 3

Ajee

Ləeləseyı, kunoŋtayı eyaa heko taa, ne paa kunoŋ ḥgu lə kıl-yccdiyaa kpendi sənzi, lakaſı, ne Ësə setu. Paa kunoŋ ḥgu lə, kıl-yccdiyaa wezuu cayı

wē ndi kūnūmūl īeēj yōōdīyaa. (Lev 18:3) Ajee ndi ndi taa eyaa posī pa-ti ne ḥāsā ne pala sūl kpelisi ne sīkēnū-wē esōnāa.—Wp 12:30; 2Aw 17:29, 33.

Điññiñi fezuu taa ñim

(Kide TEE TCM 9:20-22) Noowa, hađu, paȝz̄i viiñi tūj soñ. ²¹ Ḫāc sūlom īe, ṣukūr ne eññiñi ne eyele ε-ti ndaakpede e-kizinziku tēe. ²² Kam, Kanañ caa, na ε-caa ndaakpede ne eheyi ε-qalaa awayl.

(Kide TEE TCM 9:24, 25) Sūlom qē Noowa yōō īe, eniñ ndu ε-piyalū tūnū labi-l yō. ²⁵ Ne etō se: “Piyo Kanañ! Eke e-koobiya yom weyi piłçyl-l yō!”

it-1 421 § 4

Kam

Pitūla, Kanañ maymay kaalabini kīwēekūm mbū, ne ε-caa Kam tīh ε-niñqbaññu. Yaa Noowa yōō natu ndu tū-taa εwēs ne εwīly se Kam lākasū kīdekeñdisi nzi, pitūla ε-piyalū Kanañ tēm paȝz̄uñ wēnū yō, sīkāy wēnū qōñ Kanañ sayināa yō. Nōc kīdekeñday n̄ga Noowa kaalbā yō, kaalabi paži alīwaatu ndu Sēm līdē taa piya nzi sīkē Izrayeñli piya yō, sīkōm ne siwēenī qōñ Kanañ ñūma yō. Kanañ ñūma mba pataaqdzi yō (ezl Gabawōc mba mbū yō [Yoz 9]), paapisi Izrayeñli piya yomaa. Pīnzi mūniñ sakuy wayl īe, Noowa nōc kīdekeñday n̄ga, katasi labu alīwaatu ndu Yafeseti līdē taa piya nzi sīwē Mēedū ne Perist, Grēesi ne Roma kewiyisi nzi sīwē qōñ piłufeyl yō sī-taa yō, sīkōm ne sītōc kewiyitu Kam piyalu Kanañ līdē taa piya yō yō.

(Kide TEE TCM 10:1) Noowa piyalaa: Sēm, Kam ne Yafeseti.

w04 1/1 31 § 5

Kide TEE TCM takayay taa līmazza sōsōna—I

10:1-32. Eyaa mba pacay wezūn Tēu Sōsōu wayl yō, pa-tiñja rēkē Ađām sayināa piłiññi Noowa piyalaa naadozo yō. Ne piwīly se pa ne mba paacay wezūn ṣucā ne Tēu Sōsōu kōñ yō palinī līdē kūdūmīy taa. (Kide TEE TCM ñūn 5 ne 10) Asiirii ñūma, Kaldee ñūma, Ebree mba, ne Arabiya cejewe naayē taa ñūma ke Sēm līdē taa piya. Etiyoopii mba, Ejipiti mba, Kanañ mba ne Afrika ne Arabiya cejewe naayē ke Kam līdē taa piya. Endi mba ne Erccōr mba ñēkē Yafeseti līdē taa piya. Ejađe yōō

eyaa kpeekpe līnī līdē kūdūmīy taa, ne pa-tiñja pamu ñim ḥāsā esindaa. (Tūma Labu 17:26) Piwēs se toovenim tōm tūnē, tūwēenī qōñ līmazza wena qīwēenī eyaa lalaa yōo yō a-yōo ne qīwēenī ñāmtu pō-yōo.

Bibl kaluu

(Kide TEE TCM 10:6-32) Kam piya: Kuusi, Miskrayim, Puuti, Kanañ. ⁷ Kuusi piya: Seba, Haviila, Sabta, Raama, Sabteka. Rama piya: Seba ne Debañ. ⁸ Kuusi lōlī Nimroodi: Enū ecalinī kēv qōñ tu tētu yō ⁹ ne εekē egbam sōsō Kībagħu ezidāa. Ne mbū potuki eduuye se: “Ezī Nimroodi yō, egbam sōsō Kībagħu ezidāa.” ¹⁰ ε-kajalax kewiyax kēl Babilooni, Araaku ne Akaadi, ne Kalaañi, Siineyaaru ejadē taa. ¹¹ Ejadē ndi qī-taa εlūnaa ne ewolo Asiirii ne εma Niniivi ne Rohobotiiri ne Kale, ¹² ne Reserj, Niniivi ne Kale pe-hēku taa; tīkē tētu sōsōtu. ¹³ Ne Mesraim lōlī Ludim ne Anamim ne Laabim, Nefituyim ¹⁴ ne Feturusim, Kasuliyim ne Kafitorim, mba paloñ Filisti mba yō. ¹⁵ Kanañ lōlī Sidčč, ε-piyalū kōññu tu, Hēstū tu, ¹⁶ ne Yebuusi tu, Amoori tu, Gergasiiti tu ¹⁷ Heve tu ne Arikiti tu, Sina tu, ¹⁸ ne Aradiyum, Samaraye tu ne Emate tu; piwayl īe Kanañ mba mīzī qama. ¹⁹ Kanañ mba kamay wokay, kraqni Sidčč, piwolo Geraram ne piwolo piłali Gaza, piwayl īe Sodom, Gomorrī, Adīma ne Siboyiñ, piwolo piłali Lesa. ²⁰ Kam piya īe, sī ne si-cejewe ne sī-yōċċasī, sī ne sī-tētu ne sī-ajjex. ²¹ Sēm wēnī qōñ līdē, eke Ebeeri piyalaa cōzō ne Yafeseti qālu. ²² Sēm piyalaa: Elam, ne Asuuri ne Arifakisaadi ne Luudi ne Aram. ²³ Aram piyalaa: Uri, Huli, Geteeri, ne Merari. ²⁴ Arifakisaadi lōlī Sela, ne Sela lōlī Ebēeri. ²⁵ Ebēeri lōlī piyalaa naaile: Payaqay kōññu se Faleegi, mbū yō ε-tē wēs taa patayi tētu, ne payaq e-neu se Yekitan ²⁶ Yekitan lōlī Solefu, Asarimoti, Yere, ²⁷ Aderam ne Uzaalī ne Dikila, ²⁸ Ebaali, Abimayeeñi, Seba, ²⁹ Ofiri, Hevila, Yobaabi, pe-kpeekpe mbū yō rēkē Yekitan piya. ³⁰ Piłkraġu ne Mesi yō paawēs ne piłkraġ piłqēenī Safaari, wiśi qīlyiñ taa puu. ³¹ Sēm piya īe, sī ne si-cejewe ne sī-yōċċasī, sī ne sī-tētu ne sī-ajjex. ³² Noowa līdē taa mba cejewe kēl, a ne a-lila ne a-ajjex. Piłkraġu ne mba yō eyaa mīzī tētu yōō, līm waduñ wayl.